

در حاشیه حضور پروفوسر مجید سمیعی در برنامه «دورهمی»

تلویزیون فقط جای ستاره‌های سینمایی و ورزشی نیست

■ **معصومه طاهری**

جمعه شب نهم مهرماه یکی از آخرین برنامه‌های «دورهمی» قبل از ماه محرم پخش شد؛ برنامه‌ای که مهمان ویژه داشت؛ مهمان برنامه نه باز یگر بود، نه دوبله، نه خواننده و نه ورزشکار بلکه پروفوسر مجید سمیعی سلطان جراحان مغز دنیا بود؛ مردی که مه‌ران مدیری با همه شهرت و جسارتی که در اجرا دارد، با خضوع و خشوع خاصی مقابلش نشسته بود و حرف می‌زد؛ چراکه علم و توانایی‌های این شخصیت خواه ناخواه هر کس را به خضوع وامی‌داشت. سمیعی در این برنامه به چند نکته جالب اشاره کرد؛ اول اینکه به دلیل حجم مطالب کذبی که به نقل از او در فضای مجازی منتشر می‌شود در آستانه ۸۰ سالگی با همکاری نوه ۱۲ ساله‌اش در یوتیوب کانالی برای خود راه‌اندازی کرده مردم تا هم اطلاع از تباطلی او یا مخاطبانش باشد و هم مانع از نشر کذبیات از زبان او شود. وی می‌گفت تا به امروز هیچ صفحه‌ای از جمله فیس‌بوک نداشته است.

پروفوسر در بخشی از برنامه به خاطره جالبی اشاره کرد که نکته یادداشت ما نیز در این مسئله است. وی می‌گفت زمانی که همکاران من در ایران با شدت علاقه مردم تا من مواجه شدند و دیدند مردم در جاهای مختلف از من امضا می‌خواهند یا دوست دارند با من عکس بگیرند تعجب کردند و گفتند توستاره سینما یا خواننده معرفی نیستی که مردم با شدت علاقه می‌خواهند تا تو عکس بگیرند. اینجا بود که مدیری هم گفت راستی من نیز این درخواست دارم که در پایان برنامه با شما عکسی داشته باشیم. اما نکته قابل توجه در این دیالوگ و شخصیت پروفوسر سمیعی چیست؟

سمیعی از دهه ۸۰ میلادی به عنوان سلطان مغز دنیا شهرت جهانی یافته و در مجامع بین‌المللی چهره‌ای شناخته شده است، اما او تنها چند سال است بین ایرانیان معرفی شده و در همین مدت به یک الگو برای بسیاری تبدیل شده است. بدون شک این اتفاق حاصل نیامده مگر به لطف رسانه و تأثیراتی که دارد؛ در رسانه‌هایی که می‌توانند افراد را در جایگاه‌های مختلف به یک سوپر استار تبدیل کنند حال چه این جایگاه خواننده‌ای تازه کار و ناشناخته باشد که در مجامع هنری جایگاه چندانی ندارد، چه دانشمندان بزرگی که معمولاً رسانه‌ها از آنها غافل هستند. حقیقت امر آن است که در کنار همذات‌پنداری که مردم با بازیگران یا خواننده‌ها می‌کنند و همین باعث محبوبیتشان می‌شود،

کمال طلبی نیز یکی از وجوه فطری هر انسانی است که باعث می‌گردد دانشمندان را دوست داشته باشند. در این میان رسانه‌های ما از جمله رسانه ملی در معرفی نخچیان و برجستگی همچون پروفوسر سمیعی به نظر می‌رسد رسانه‌ها به خصوص رسانه ملی باید در زمینه نخچیان ورود جدی‌تری داشته باشند و البته این موضوع تنها به برنامه‌های تخصصی خلاصه نشود؛ شاید شخصیت‌هایی مانند دکتر فخرالدینی که علم را با زبانی ساده و شیوا به جامعه معرفی می‌کنند شروعی خوب برای چنین موضوعاتی باشد البته ایشان یک‌و دو تنها بسیار در این زمینه فعال هستند اما آنچه مهم است پیگیری رسانه‌ای شخصیت‌هایی است که این نخبه رسانه‌ای در برنامه‌های جذابش جلوی دوربین می‌آورد. یادمان باشد رسانه تنها نباید به سرگرم‌مسک خلاصه شود تا ابزاری باشد برای غفلت، بلکه وظیفه اصلی رسانه همان طور که امام فرمود پرورش انسان‌هاست به خصوص رسانه ملی که به تعبیر امام(ره) دانشگاه است.

جلد دوم «کتابشناخت تاتار مقاومت» منتشر شد

مراجع تاتار مقاومت با هدف معرفی ابزار بررسی و پژوهش در تاتار مقاومت طراحی شده است. در این مجموعه، مشخصات منابع در زبان فارسی و سایر زبان‌ها به تفکیک گونه‌های تاتار مقاومت معرفی خواهد شد.

دومین جلد «کتابشناخت تاتار مقاومت» دربرگیرنده اطلاعات نشرشناختی کتاب‌ها، پایان‌نامه‌ها، مقالات، یادداشت‌ها، نقدها و گفت‌وگوهای مندرج در نشریات ادواری درباره تاتار جنگ تحمیلی عراق علیه ایران (تاتار دفاع مقدس) از ابتدای مهر ۱۳۵۹ (شروع جنگ تحمیلی عراق علیه ایران) تا پایان شهریور ۱۳۶۴ (۲۵ سال) است. محور اصلی کتابشناسی، تاتار جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در فاصله سال‌های ۱۳۵۹–۱۳۶۷ است که با نام اعتباری «تاتار دفاع مقدس» نامیده می‌شود. کتاب پیش رو، ۷ عنوان کتاب، ۲۲ عنوان پایان‌نامه، ۲۴ عنوان مقاله، ۱۰۸ عنوان یادداشت، ۱۳۶ عنوان نقد (بدون در نظر گرفتن نقدهای چند نمایشی که در نقد) و ۱۳۸ عنوان گفت‌وگو (بدون بنیاد روایت فتح رونمایی شد.

اولین جلد این اثر در سال ۸۵ به چاپ رسیده که در سال ۸۶ به‌عنوان یکی از کتاب‌های برگزیده جشنواره کتاب سال دفاع مقدس شناخته شد. دومین جلد «کتابشناخت تاتار مقاومت» هم به‌تازگی به چاپ رسیده که روز شنبه ۳ مهر در بنیاد روایت فتح رونمایی شد. مجموعه منابع تاتار مقاومت از زیرمجموعه

فرهنگ‌و‌هنر

سرویس فرهنگی ۸۸۴۹۸۴۶۴

«سیانور» در جشنواره مقاومت هم ناییده گرفته شد

«شریف واقفی» روی پرده سینما هم قربانی شد

شریف واقفی در جشنواره مقاومت در تهران

«سیانور» می‌توانست به راحتی در رشته‌هایی مانند کارگردانی یا بهترین بازیگران اول مرد و زن در زمره کاندیداهای فجر و موجب شد همین تلاش هر آنچه در فیلمنامه «سیانور» آمده و حالا به‌روز ششمینی آن را در «سیانور» به تصویر کشیده است کاملاً مورد قبول حتی طرفداران مارکسیست این سازمان است اما عجیب است که فیلمی تا این حد واقع‌گرایانه مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد.

■ **رای صادق‌واقعبت‌ها**
شاید اگر در «سیانور» تصویری دور از عرف و خلاف باور از سلاواک یا نیروهای مارکسیست سازمان می‌دیدیم می‌شد این احتمال را داد که دوری متن مثن کار از واقع‌گرایی اسباب بی‌توجهی داوران جشنواره‌های فجر یا مقاومت به آن شده باشد.

فیلمنامه «سیانور»ی که مسعود احمدیان نوشته بود مربوط به امروز و دیروز نیست و حداقل بیشتر از یک دهه از نگارش آن می‌گذشت. شاید چرایی اینکه در این مدت هیچ کارگردان و تهیه‌کننده‌ای جرأت این را نکرده بودند به سبب ساخت این فیلمنامه بروند همین مخالفت‌ها باشد. «سیانور» به صریح‌ترین شکل ممکن ماجرای تغییر ایدئولوژی در سازمان مجاهدین خلق و سپس تسویه حساب‌های خونینی که تقی شهرام برای حذف نیروهای مسلحان سازمان و از جمله مجید شریف‌واقفی و مرتضی صمدیه لیاف انجام داد را به تصویر می‌کشد. هر آنچه در فیلمنامه «سیانور» آمده و حالا به‌روز ششمینی آن را در «سیانور» به تصویر کشیده است کاملاً مورد قبول حتی طرفداران مارکسیست این سازمان است اما عجیب است که فیلمی تا این حد واقع‌گرایانه مورد بی‌توجهی قرار می‌گیرد.
■ **رای صادق‌واقعبت‌ها**
شاید اگر در «سیانور» تصویری دور از عرف و خلاف باور از سلاواک یا نیروهای مارکسیست سازمان می‌دیدیم می‌شد این احتمال را داد که دوری متن مثن کار از واقع‌گرایی اسباب بی‌توجهی داوران جشنواره‌های فجر یا مقاومت به آن شده باشد.
فیلمنامه «سیانور»ی که مسعود احمدیان نوشته بود مربوط به امروز و دیروز نیست و حداقل بیشتر از یک دهه از نگارش آن می‌گذشت. شاید چرایی اینکه در این مدت هیچ کارگردان و تهیه‌کننده‌ای جرأت این را نکرده بودند به سبب ساخت این فیلمنامه بروند همین مخالفت‌ها باشد. «سیانور» به صریح‌ترین شکل ممکن ماجرای تغییر ایدئولوژی در سازمان مجاهدین خلق و سپس تسویه حساب‌های خونینی که تقی شهرام برای

بهترین بازیگران اول مرد و زن در زمره کاندیداهای فجر و مقاومت باشد اما هیچ نامی از این فیلم در فهرست کاندیداها نیست پس ماجرا چیست؟

البته که مسئولان جشنواره در توجیه، استقلال‌نظر هیئت داوران را دلیل وضیعت پیش آمده دانسته‌اند اما در شرایطی که برخی از این داوران در محافل خصوصی از توصیه‌هایی که برای بی‌توجهی به «سیانور» شنیده‌اند حرف زده‌اند قنقدر این استقلال می‌تواند منطقی باشد؟ برخی شایعات می‌گویند که دست‌اندرکاران جشنواره مقاومت واهمه این را دارند که مضمون این فیلم به قباب برخی افراد ذی‌نفوذ بربخورد که البته معلوم نیست این شایعات تا چه حد صحت دارد.

اگر این شایعات را نادیده بگیریم این سؤال به‌وجود می‌آید که آیا داوران جشنواره‌های فجر و مقاومت واقعا فکر می‌کنند کیفیت آن یکی دو اثر خسته‌کننده و کاملاً در

مدیوم تلویزیون که از فهرست نامزدی‌ها سربر آورده‌اند از «سیانور» بالاتر است؟ جشنواره فجر را موجب شد همین حاضر برای واقع‌نگاری به جای افتادن در دام کلیشه‌ها بود. ششمینی برای آن که فیلمش با کمترین حواشی رایج در مورد آثار تاریخی مواجه شود سعی زیادی کرده به جای دست بردن در سیر اتفاقات قبل و بعد از تغییر ایدئولوژی در سازمان مجاهدین همه تواتش را از واقع‌نگاری دقیق و همچنین شخصیت‌پردازی درست کاراکترهای درگیر در این فیلم تا حد امکان کاملاً حذف کرده و به‌جای تغییر ایدئولوژی و البته طراحی میزانشن‌هایی کند که بنیادت آن بازه توضیحی درآورد.

■ **شریف‌واقفی بازم هم قربانی شد!**
انصافاً هم حاصل کارش خوب است و به راحتی می‌توان گفت این فیلم تا سال‌ها می‌تواند جزو آثار رایج قرار گیرد که باپهانه و بی‌پهانه از رسانه ملی روی آنتن برود اما پرسش اینجاست که چرا مهم‌ترین جشنواره‌های مملکت ما که یکی از آنها نامش را از فرهنگ انقلاب اسلامی الهام گرفته‌ و دیگری خود را داعیه‌دار مقاومت و دفاع می‌داند این فیلم را نادیده گرفتند؟

«سیانور» می‌توانست به راحتی در رشته‌هایی مانند کارگردانی یا حذف فیلم‌هایی که تاتار جنگ تحمیلی عراق علیه ایران در فاصله سال‌های ۱۳۵۹–۱۳۶۷ است که با نام اعتباری «تاتار دفاع مقدس» نامیده می‌شود. کتاب پیش رو، ۷ عنوان کتاب، ۲۲ عنوان پایان‌نامه، ۲۴ عنوان مقاله، ۱۰۸ عنوان یادداشت، ۱۳۶ عنوان نقد (بدون در نظر گرفتن نقدهای چند نمایشی که در نقد) و ۱۳۸ عنوان گفت‌وگو (بدون بنیاد روایت فتح رونمایی شد. مجموعه منابع تاتار مقاومت از زیرمجموعه

بچه‌های انقلاب بهتر از دیگران مستند می‌سازند

از همه مهم‌تر تنظیم‌وارانه، هیچ بعید نیست که ما در آینده نزدیک بتوانیم در اشل جهانی این مستندها را ارائه کنیم. البته مسئله سوگیری در زبان جهانی برای مستندسازی، یعنی رسانه‌ای است که در جای خود باید درباره آن گفت‌وگو کرد، اما بما این حال هم مستندسازی بچه‌های انقلاب از سایر محصولات دیگر دارای تفوق بیشتری است.

نکته بسیار مهمی که باید درباره آن پیش از پیش‌اندیشید و حسب اطلاع من، بحث‌های مناسبی درباره آن نه در این حوزه‌ها و نه در اتفاق‌های مشابه صورت نگرفته است، بحث بازاربایی اجتماعی برای این گونه هنری است.

یکی از مشکلات بسیار زیاد تولیدات مستند نمی‌شود. در حوزه فیلم مستند بچه‌های انقلاب حرف‌های زیادی برای گفتن دارند. دلیل ساده‌ای هم دارد. بچه‌های حزب‌اللهی شجاع هستند و از خطر برای کارشان نمی‌ترسند. من فکر نمی‌کنم حتی رسانه‌های خود سوریه و عراق، تا قرن‌ها بتوانند مستندسازی که بسنجی‌های دوربین به دست ما در جنگ‌های منطقه‌ای یا کفرآ تقویری انجام داده‌اند را از طریق دیگر تهیه کنند. این تفکر برنده توانسته حرف‌های بسیار زیادی درباره واقعبت جنگ در خاورمیانه روایت کند و در صورت کمک‌های حرفه‌ای در حوزه تدوین و

حتی بودجه‌ای و امکاناتی این عزیزان باشد، مربوط به نوع نگاه، روایت و اصل قسه‌هایی است که باید مخاطب عام را بدون آن که مجبور یا توصیه شده باشد، به سمت و سبوی «انتخاب» اثر هنری برسد. سینمای مقاومت، سینما حقیقت است و سینمای که در آن موضوع از اصل سینما و قالب مهم‌تر است هیچ چاره‌ای ندارد تا این قدر قوی بشود که مردم آن را ببینند، پسندند و در نهایت برای آن پول پرداخت کنند. در جریان اصل فیلم مقاومت – و نه بازار مشترک آن – مثل آثار سفارشی – برخی از فیلم‌ها بخوایم و نخواهیم این راه را رفته‌اند و دیده هم شده‌اند.

مردم برای فیلم‌هایی مانند ملک سلیمان دیده نمی‌شود. هر یک فیلم تاریخی صهیون‌ستیز تمام‌عیار است، برای قلاده‌های طلا(که تمام دنیا جمع شدند که دیده نشود)، ما برای تشویق و ترغیب این نوع آثار نه نمایه‌ای برای جریان فیلم‌سازی است و نه در تقویت آن نقش به‌سزایی دارد. جریان آزاد فیلمسازی به سفارش یا حتی به دلخواه خودش روایتی از جنگ، مسائل جهان اسلام و دیگر دیدگاه‌های حوزه مقاومت دارد، که در جای خود قابل تقدیر است. اما جامعه و منتقد آن فیلمسازی یا بازیگری که یک هفته در لس‌آنجلس برای اثر روشنفکری‌اش و یک هفته در تهران برای نقش شهیدش هدیه می‌گیرد را به عنوان دستاورد سینمای مقاومت نمی‌داند. این مطلب گرچه ممکن است به مذاق خیلی‌ها خوش نیاید اما نباید از ذهن آریزایی که به‌فکر اثربخشی و کمیت و کیفیت واقفی و نه نمایشی جشنواره است، دور شود.

جریان سینمای مقاومت، تله فیلم مقاومت و جدیداً به یمن راه‌اندازی شبکه افق، سریال‌های مربوط به مقاومت، راه زیادی را تجاری‌سازی اجتماعی دارند. این راه زیاد که بخش عمده آن مربوط به عدم جدیت زرمندان عرصه سینما در عرصه کارهای خودشان است، بیش از آن که مربوط به ضعف‌های تکنیکی و فنی و

کتاب قنقدر گران شد؟

افت شمارگان کتاب در کشور ۸۰میلیونی

آمار منتشر شده نشان می‌دهد شمارگان کتاب در نیمه نخست سال جاری در مقایسه با دوره مشابه در سال گذشته، با ۱۳درصد کاهش همراه بوده است. در شش ماه نخست سال جاری تعداد ۲۳ هزار و ۵۲۱ عنوان کتاب منتشر شده که این میزان در مقایسه با مدت مشابه در سال گذشته (۳۳ هزار و ۸۵۴) با یک درصد کاهش همراه بوده است.

گروه علوم عملی با ۵ هزار و ۵۵۷ عنوان کتاب بیشترین و گروه کلیات با ۳۲۷ عنوان کمترین تعداد عناوین منتشره را به خود اختصاص داده‌اند. بعد از گروه علوم عملی، گروه‌های ادبیات با ۵ هزار و ۲۵ عنوان کتاب و علوم اجتماعی با ۴ هزار و ۵۶۵ عنوان کتاب بیشترین تعداد را دارند. همچنین در نیمه نخست سال جاری تعداد ۹ هزار و ۳۲۸ عنوان کتاب در قالب ترجمه و ۲۶ هزار و ۱۹۳ عنوان در قالب تألیف منتشر شده‌اند. بیشترین حجم آثار ترجمه‌ای به گروه کودک با یک هزار و ۶۰۱ عنوان اختصاص دارد.

همچنین بیشترین تعداد آثار تألیف شده نیز در گروه علوم واقعا فکر می‌کنند کیفیت آن یکی دو اثر خسته‌کننده و کاملاً در مدیوم تلویزیون که از فهرست نامزدی‌ها

سربر آورده‌اند از «سیانور» بالاتر است؟ خانه کتاب شمارگان کتاب به‌طور میانگین در نیمه نخست سال جاری به نسبت سال گذشته ۱۳درصد کاهش داشته است.

بر اساس داده‌های اعلام شده، شمارگان کتاب به‌طور متوسط در نیمه نخست سال گذشته یک هزار و ۸۵۲ نسخه بود که این تعداد در سال جاری به یک‌هزار و ۶۱۹ نسخه رسیده است. گروه کودک، همانند سال گذشته، بیشترین شمارگان را داشته که البته در این بخش نیز با کاهش شمارگان مواجهیم.

بر اساس این آمار، بهای کتاب به‌طور میانگین در تمام موضوعات نسبت به دوره مشابه سال گذشته، ۱۲ درصد رشد داشته که البته این عدد در بین کتاب‌های مختلف با درصد کمتر و بیشتری همراه بوده؛ به‌طوری که کتاب‌های کمک درسی با ۲۲ درصد بیشترین رشد و گروه زبان با کمترین افزایش مواجه بود. همچنین بهای هر صفحه کتاب به‌طور میانگین در تمام موضوعات نیز ۱۲ درصد رشد داشته که بهای هرصفحه کتاب‌های گروه زبان بیشترین، و گروه کمک درسی کمترین افزایش را داشتند.

ویژه برنامه‌های شبکه قرآن و معارف در محرم اعلام شد

در آستانه آغاز ماه محرم، ویژه برنامه‌های شبکه قرآن و معارف سیما در ایام عزاداری سیدالشهدا(ع) اعلام شد. همزمان با آغاز ماه محرم و ایام عزاداری سید و سالار شهیدان حضرت ابدالله(الحسین(ع) و یاران باوفایش، شبکه قرآن و معارف سیما ویژه‌برنامه‌هایی را به همین مناسبت به روی آنتن خواهد برد. «سیداحرار» عنوان ویژه‌نامه شبکه قرآن و معارف سیما در دهه اول محرم می‌باشد که هر شب ساعت ۲۲:۴۰ دقیقه به صورت زنده و مستقیم پخش خواهد شد.

«قرات تشنه» عنوان دیگر برنامه این شبکه است که با اجرای سیدمحمد طباطبایی و حضور کارشناسان مطرح از جمله: دکتر رحبی دوانی، حجت‌الاسلام معین شیرازی و هاشمکلیان دوانی، هر شب ساعت ۲۱:۳۰ به دلایل و بررسی واقعه روز به حجم تعداد آثار ایجاد شده در آن افزوده می‌شود. بسیاری از هنرمندان حتی درباره به‌نمایش درآمدن آثار خود و مصیبت خوانسی مداح اهل بیت(ع) سخاچ حمیدمنظر، اجرای گروه‌های تواشیح شمس و الغدیر، معرفی صحابه و یاران امام حسین(ع) به‌صورت نقاشی و همچنین وله‌های موضوعی از دیگر بخش‌های درنظر گرفته شده در فرات تشنه می‌باشد.

بعد از گذشت حدود دو سال فیلم و سریال به شبکه قرآن و سیما برگشت و در این راستا تله‌فیلم ۱۰ قسمتی «مختارنامه» نیز در ساعت ۲۰ دقیقه بامداد تقدیم دوستداران این سریال خواهد شد. سخنرانی آیت‌الله جوادان در ساعت ۹:۲۰ و همچنین سخنرانی حجت‌الاسلام میرباقری در ساعت ۱۷:۱۵ همه روزه در ایام دهه اول محرم به روی آنتن می‌رود.

به‌قول یکی از کارگردان‌ها اگر در هر سال چند سالن محض نمایش، فیلم‌های مفهومی، مستند، کوتاه و... شده بود،

اینک این ژانر و دسته برای خودش یک گروه سینمایی مستقل داشت. به‌هر حال

ستله فیلم‌های تولیدی جریان مقاومت

و نه فیلم‌هایی که به‌عنوان مقاومت

تقدیر می‌شوند) دیده شدن است. این را

نباید فراموش کرد.

این ایام به روی آنتن خواهد رفت.